SPOMNITE SE SLOVENSKIH BEGUNCEV S KAKIM DAROM!

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN IN SPIRIT—FOREIGN IN LANGUAGE ONLY

AMERICAN HOME

SLOVENIAN MORNING DAILY NEWSPAPER

NO. 39 — CLEVELAND 3, O., MONDAY MORNING, FEBRUARY 25, 1946 — LETO XLVIII—VOL. XLVIII

ZA VOZNIKE BUSOV SO VLADNI POSREDOVALCI ODOBRILI 14% K MEZDI

V New Yorku grozi stavka pri ulični železnici; delavci pri elektrarni v Pittsburghu zopet grozijo s stavko; stavka pri General Motors še ni poravnana; tovarnarji zahtevajo višje cene, da morejo dati višjo mezdo.

Vladni posredovalni odbor priporoča 14% zvišanje pri mezdi voznikom busov pri Greyhound Co. v 18 severnih državah. Delavci so stavkali tekom novembra in decembra, potem so šli pa nazaj na delo, čakajoč na odločitev vladnega odbora. To mora zdaj odobriti unija in pa prevozna družba v teku 10 dni. Prizadetih je do 4,000 voznikov busov.

V Houston, Texas, so izjavili mestni delavci, da bodo zaprli vodne naprave, plinarno in druge mestne utilitete, če ne dobe zahtevane višje plače. Mesto upa, da ne bo stavke.

Pri General Motors je položaj nespremenjen. V soboto so zastopniki unije in korporacije končali pogajanja brez sporazuma radi višje mezde, starostnih pravic in plačanih počitnic, kar so zdaj glavne točke pogajanj.

Delavci pri American Smelting & Refining Co. (CIO) so izjavili, da gredo danes zjutraj na stavko, če se jim ne ugodi zahtevam.

V Peoria, Ill. je prišlo do sporazuma med unijo CIO in firmo Caterpillar Tractor Co., kjer je bilo na stavki 17,500 delavcev.

Unija telefonskih uslužbencev gre naprej s pripravami za splošno stavko pri American Telephone & Telegraph Co. ki je določena za 7. marca ob 6. zjutraj. Unija trdi, da pripravlja telefonska družba v svojih uradih postelje in kupiči živila, da bodo uslužbenci, ki niso za stavko, lahko vršili službo, dočim jim ne bo treba skozi piketno stražo.

Unija prevoznih delavcev v New Yorku je odločena razglasiti o polnoči v torek stavko. Stavka bi ustavila promet podzemske in uličnе železnice ter busov. Unija CIO zahteva, da zastopa vse delavce in uslužbence pri mestnih prevoznih napravah in $2.00 na dan več plače. Unija šteje 32,000 članov.

Delavci pri elektrarni Duquesne Light Co. v Pittsburghu odidejo nocoj o polnoči z dela, če jim ne bo ugodeno zaradi višje mezde. Začetkom meseca so delavci stavkali 19 ur, potem so šli pa nazaj na delo z izjavo, da so pripravljeni za pogajanja tekom dela. Delavci zahtevajo 21 centov na uro več.

Stavka pri General Motors traja že 96 dni. Unija računa, da so izgubili delavci dozdaj na zaslužku $107,000,000, dočim je družba izgubila nad $500,000,000 na naročilih za avte, dočim so izgubile agenture nad $100,000,000. Illinoiški premogarji bodo imeli po svojih unijskih zastopnikih posvetovanje v Springfield, Ill. prihodnji mesec. Odbor bo sestavil nove zahteve za premogarje, med drugim tudi zahtevo za 30 ur dela na teden, mesto sedanjih 35. V Pittsburghu so tovarne, ki kupujejo jeklo za svoje izdelke, apelirale na vlado, naj jim dovoli zvišati ceno izdelkom, sicer ne morejo dati delavcem 18½c priboljška na uro. Pri teh tovarnah je še vedno do 50,000 delavcev na stavki.

San Francisco. — V mestni bolnišnici je po daljši bolezni umrl John Šneler, doma iz Šperharjev v Beli Krajini.

V Clevelandu grozi stavka pri mlekarnah

Cleveland, O. — Unija mlekarskih in sladolednih voznikov bo razglasila stavko, ako vozniki ne dobe zahtevane višje mezde in drugih ugodnosti. Vozniki zahtevajo $4 na dan ter 10% provizije od vsega denarja, ki ga dobe ob odjemalcev tekom razvažanja mleka.

Vozniki so odobrili stavko, za katero ni še določen dan. Zahteva je bila poslana na delavski oddelek vlade, kakor to zahteva postava. V teku 30 dni od tega časa ne sme biti stavke.

Mlekarske družbe pravijo, da ne vedo nič o tem in upajo doseči sporazum z unijo brez stavke. Unija šteje 1,500 članov, ki razvozijo po Greater Clevelandu več kot 250,000 steklenic mleka na dan. Kompanije so ponudile delavcem $3.50 na dan.

—o—

Raketirji skušajo dobiti denar na račun Lauscheta

Prošli teden je bil v Clevelandu John E. Lokar, osebni tajnik guvernerja Lauscheta Skušal je s pomočjo policije priti na sled raketirjem, ki zahtevajo od gostilničarjev denar za Lauschetovo kampanjo, dočim v resnici ni nihče pooblaščen pobirati denarja za kampanjo.

Mr Lokar je rekel, da dobiva poročila tudi iz drugih delov države, da so raktirji na istem delu V soboto so čakali v neki gostilni na nekega raketirja, ki je obljubil, da bo prišel po denar, pa ga ni bilo.

—o—

Letos bo veliko manj piva kot prošlo leto

Ameriške pivovarne računajo, da bo letošnje poletje na razpolago za žejne komaj 70 odstotkov toliko piva kot prošlo leto. Letos sploh ne bodo izdelovali takozvano marčno pivo, ker porabi več žita kot drugo pivo.

Vzrok temu je odredba vlade, da se odtegne pivovarnam gotova količina žita, ki bo šlo lačni Evropi. Natančno kvoto bo naznanil pivovarnam poljedelski oddelek vlade v četrtek.

—o—

SPOMNITE SE NAŠIH BEGUNCEV V TUJINI S KAKIM DAROM!

Več kot 250 jih je bilo ubitih v Indiji pri vstaji

Bombay, Indija. — V soboto večer so izbruhnili v severnem delu tega mesta novi izgredi civilistov, tekom katerih so angleške čete streljale v izgrednike. Sodijo, da je bilo tekom zadnjih izgredov v Indiji ubitih že več kot 250 oseb, ranjenih pa nad 1,300.

V soboto je apeliral indski volja Gandhi na narod, naj konča brezumne orgije nasilja, toda proti večeru so se pojavili novi izgredniki v predmestju Dadar. V soboto zjutraj so se vdali uporni indski mornarji, ki štejejo kakih 12,000 mož. Uprli so se v zahtevi po večji plači, boljši hrani in hitrejši demobilizaciji. Vrhovni poveljnik v Indiji, Auchinleck, je dal indskim voditeljem besedo, da se upornih mornarjev ne bo kaznovalo v masah in da se bo upoštevalo njih zahteve.

V Bombay so došle v soboto dodatne angleške čete, ki so razpostavile topove na strategičnih točkah po mestu. V Bombayu in Calcutti je šlo na stavko do 300,000 delavcev iz simpatije do izgrednikov. Vojaške oblasti so določile policijsko uro od 7:30 zvečer do 6:30 zjutraj. Vojaki streljajo na vsako osebo, ki jo vidijo tekom policijske ure na cesti.

* * *

Kaira, Egipt. — Dijaki dveh univerz so pustili šolo za tri dni, da žalujejo za ubitimi tovariši, ki so padli tekom izgredov proti Angliji. Na dvorišču Fuad univerze so govorniki pozivali dijake na maščevanje. Tekom izgredov je bilo ubitih 14, ranjenih pa 123 oseb. Dijaki so zahtevali od ministrskega predsednika Sidky paša, da zapre vse šole za tri dni v znak žalovanja za padlimi izgredniki,

—o—

Zagovorniki nacijev zdaj zahtevajo preiskavo tudi glede zaveznikov

Nuernberg — Otto Stahmer, ki zagovarja Goeringa pred mednarodnim sodiščem, je prišel na dan z zahtevo, da sodišče preišče tudi delovanje zaveznikov tekom vojne, ki se morda tudi niso povsem ravnali po mednarodnih zakonih.

Martin Horn, zagovornik von Ribbentropa je pa zahteval, da se pokliče na pričevanje bivšega premierja Churchilla, ki je baje izjavil napram Ribbentropu, ko je bil še poslanik v Angliji, da bo Anglija razbila Nemčijo, če bo postala preveč močna.

—o—

Stavka pa le prav pride včasih

Kingston, Jamaica. — Krvnik za okožje St. Catherine se je pridružil stavkarjem za boljšo plačo. Neki Percival Bennett bi moral iti zjutraj ob 8:30 na vislice. Ker ni bilo krvnika, ki je bil na stavki, so kaznjencu spremenili kazen v dosmrtno ječo.

NOVI GROBOVI

Victor I. Hrovat

V soboto je umrl v St. Alexis bolnišnici po dolgi bolezni Victor I. Hrovat, stanujoč na 844 Beverly Rd., Cleveland Heights. Bil je v bančni službi 30 let. Najprej je delal pri Lake Shore banki na St. Clair Ave. in 55. cesta, ki se je pozneje združila s Cleveland Trust. Zadnjih 20 let je bil pa poslovodja podružnice te banke na Superior in 123. cesta.

Zapušča žalujočo soprogo Frances roj. Gregorač, hčer Eileen in sina Jamesa. Na 6731 Edna Ave. zapušča mater Terezijo, oče Josip mu je že umrl. Dalje zapušča brate: Edward, Joseph, John ter sestre: Mrs. Mary Davinroy, Mrs. Alice Holicky, Mildred, Dorothy in Helen.

Pogreb bo v sredo dopoldne ob 9:30 v cerkev Kristusa Kralja na Noble in Terrace Rd. iz pogrebnega zavoda Flynn-Froelk, 13104 Euclid Ave.

Naj počiva v miru, preostalim sožalje.

Luka Kržmanc

Kot smo že nakratko poročali, je umrl Luka Kržmanc. Doma je bil iz Bevk pri Vrhniki in se je nahajal v Ameriki 44 let; zadnjih 15 let ni več delal. Žena mu je umrla 28. februarja lansko leto. Zapušča sestro Mrs. Frances Slabe, v stari domovini pa sestro Marijano, tu in doma pa mnogo drugih sorodnikov.

Bil je član društva Slovan št. 3 SDZ. Po poklicu je bil barvar. Njegov pogreb je danes ob 9 v cerkev sv. Vida in na Kalvarijo. Naj mu bo lahka, ameriška zemlja.

John Godina

V soboto zjutraj je umrl v Lakeside bolnišnici John Godina, star 53 let. Prebival je na 19507 Pawnee Ave. Doma je bil iz Herpelja na Primorskem, odkoder je prišel v Ameriko leta 1913. Tukaj zapušča soprogo Frances roj. Benčič, sinova Johna in George, hčeri Frances in Ana poroč. Carmigiano, brata Antona in Vinkota, v stari domovini sestri Antonijo in Lucijo ter brata Josipa.

Bil je član št. 53 SNPJ in delničar SDD. Zadnjih 6 mesecev je imel restavracijo na 16413 Euclid Ave. Pogreb bo jutri popoldne ob 2 iz Svetkovega pogrebnega zavoda na Highland Park pokopališče.

Josephine Greenwald

V soboto zvečer je umrla v Glenville bolnišnici Josephine Greenwald, roj. Krall, stara 22 let. Stanovala je na 321 E. 156 St. Rojena je bila v Clevelandu. Zapušča soproga Pvt. Roberta, mater Ano roj. Lavrič, očma Jim Novaka na Holmes Ave. in sestro Ano poroč. Zakacs. Bila je članica društva sv. Jožefa št. 169 KSKJ in Oltarnega društva fare Marije Vnebovzete. Pogreb bo v sredo zjutraj ob 9 iz Svetkovega pogrebnega zavoda in v cerkev Marije Vnebovzete. Naj počiva v miru, preostalim sožalje.

—o—

Socialist Blum na potu v Zed. države

Pariz. — Vodja socialistov, Leon Blum, odide v torek v Washington kot posebni zastopnik Francije in ki bo v Ameriki skušal doseči razne ugodnosti pri ameriški vladi za Francijo.

Redovnice apelirajo na dobra srca

Kot znano je požar uničil poslopje deškega semenišča sv. Jožefa na prostorih Uršulinske akademije, Villa Angela, na Lake Shore Blvd. Poslopje, v katerem je bila kapela, stanovanje za redovnice ter več šolskih sob, je popolnoma uničeno in treba je zgraditi novega.

V tem poslopju je prebivalo 68 redovnic in novinke, ki so zdaj vse brez strehe. Zato je treba takoj zgraditi novo sestrino hišo, za kar je pa potreba denarja. Sestre uršulinke se obračajo na dobra srca, da bi pomagala po svojih močeh v tej stiski. Mnogo slovenskih deklet je že pohajalo in še pohaja k uršulinkam, ki so priznane dobre vzgojiteljice, zato ni več kot prav, da jim tudi Slovenci pomagamo v tej silni stiski.

Kdor rojakov bi hotel kaj pomagati, lahko odda v uradu v Villa Angela, ali pa izroči v našem uradu proti potrdilu. Za vsak dar bodo čč. sestre večno hvaležne.

Odpotuje v Hollywood v nagrado, ker je prodala največ vladnih bondov

Danes se odpelje v Hollywood, Kalifornija, Miss Jean Jakšič, hčerka poznane družine Mr. in Mrs. Frank M. Jakšič, 6111 St. Clair Ave. Ta vožnja, ki je popolnoma brezplačna z vsem, kar spada zraven, je nagrada za zmago v tekmi pri prodaji vladnih obveznic pri zadnjem posojilu. Miss Jakšič bo gostinja filmske industrije v Hollywoodu, kjer se bo imela priliko seznaniti z vsemi slavnimi filmskimi zvezdami.

Vsega skupaj bo naša vrla Jean na potu 14 dni, to je na vožnji sem in tje ter na razgledu po Hollywoodu. Želimo ji srečno pot in pa mnogo zabave v središču največje filmske industrije na svetu.

—o—

Kardinali dobijo ta teden vsak svojo cerkev

Rim. — Novi kardinali bodo dobili ta teden v Rimu vsak svojo cerkev, kot je to običaj katoliške Cerkve. Kardinal Stritch bo dobil cerkev sv. Neže, kardinal Mooney cerkev sv. Suzane, kardinal Glennon pa cerkev sv. Klementa.

Kardinal Spellman bo pa dobil cerkev sv. Petra in Pavla, katero je dobil tudi papež Pij, ko je bil še kardinal Pacceli.

V soboto popoldne so bili ti štirje ameriški kardinali gostje Ameriškega katoliškega kluba v Rimu.

—o—

Churchill bo govoril jutri na radiu

Washington.—Bivši angleški premier Churchill bo govoril jutri ob 11:15 dopoldne na radiu. V Clevelandu se ga bo slišalo na radijski postaji WGAR.

—o—

Rusija se pripravlja na vojno, trdi Bowman

Baltimore. — Dr. Isaiah Borman, predsednik James Hopkins univerze, je izjavil, da pomeni sedanja ruska petletka toliko kot priprava na vojno.

John Lewis je pričel boj proti CIO rekoč, da je samo AFL prava

Washington. — John L. Lewis, ki se je vrnil k Ameriški federaciji z 600,000 premogarji, je začel boj proti uniji CIO, katero je on sam ustanovil. Mr. Lewis je na radiu apeliral za slogo med organiziranim delavstvom ter izjavil, da naj se vsi delavci združijo pod A. F. of L. Ta unija ima, kot trdi, 7,000,000 članov, dočim jih ima CIO le 6,000,000.

Lewis je izjavil, da je po njegovi sodbi A F. of L bolj ameriškega tipa organizacija kot pa CIO. Ta organizacija je proti kontroli vlade nad industrijo in se ne zanaša na odlok vlade v spornih zadevah, kot je slišaj pri CIO S tem je Mr. Lewis vsekakor mislil na CIO, ki je sprejela priporočilo predsednika Trumana za poravnavo jeklarske stavke.

Istočasno je pa glasilo A. F. of L. poudarjalo, da je ta unija dosegla za svoje člane od 10 do 20% poviška v mezdi skoro brez stavk.

Lewis je organiziral CIO leta 1935, ko je izstopil iz A. F. of L. Leta 1942 je pa izstopil iz CIO in se zdaj zopet pridružil prvi. Vse kaže, da bo zdaj hud boj med A. F. of L. in CIO za prvenstvo med organiziranim delavstvom. Ta boj bo vodil John L. Lewis, ki je priznan najbolj prebrisan med delavskimi voditelji

—o—

Goodrich gradi tovarno v Los Angeles

Akron, O. — B. F. Goodrich Co. bo zgradila v Los Angelesu svojo prvo tovarno. Vzrok je, ker je kraj pripraven za uvoz kavčuka iz Vzhodne Indije.

—o—

V januarju izdelanih 58,000 avtov

Washington. — V januarju so ameriške tvornice izgotovile 58,000 potniških avtov, kar je za 100% več kot v decembru.

Razne drobne novice iz Clevelanda in te okolice

Vest iz domovine—

Jakob Pirman iz Calcutta Ave. je prejel od doma žalostno vest, da mu je v vasi Martinjak umrl brat John na novega leta dan. Bil je star 74 let. Doma zapušča ženo in sestre, v Pennsylvaniji sina in v Clevelandu gori omenjenega brata. Naj mirno počiva v rojstni zemlji.

Prestala operacijo—

Mrs. Rose Simenc iz 799 E. 155. St. je srečno prestala operacijo v St. Alexis bolnišnici. Obiski so zdaj dovoljeni.

Za Rdeči križ—

Mrs. Rossman, načelnica kampanje Rdečega križa za to okolico, sklicuje za jutri zvečer ob 7:30 sejo v prostore SDZ na 6403 St. Clair Ave. Vsak, ki je pripravljen pomagati v kampanji za Rdeči križ, je prijazno vabljen k tej seji.

Prva obletnica—

V torek ob 8:15 bo darovana v cerkvi sv. Vida maša za pokojnega Josipa Markovič v spomin prve obletnice njegove smrti.

Pismo ima pri nas—

Pri nas ima pismo Frances Klemencič, doma iz Koprivnika 14, občina Oselica nad Škofjo Loko. Piše ji Matilda Tavčar.

Za društva—

Danes je 25. dan v mesecu, torej ne pozabite plačati svojega društvenega asesmenta. Ta mesec je kratek in tajniki ter tajnice morajo kmalu poslati denar na glavne urade. Storimo svojo dolžnost do društva o pravem času.

—o—

Stalin svari armado pred sovražniki Rusije

Moskva. — V soboto je ruska rdeča armada praznovala 28-letnico ustanovitve. Ob tej priliki je govoril na radio maršal Stalin, ki je izjavil, da se mora ruska armada neprestano večati in razvijati vojni program, ker Rusija potrebuje vedno več vojaške in ekonomske sile.

Dasi je Rusija stopila v nov mirovni razvoj, je rekel Stalin, pa mora stati ruska armada na pozornici, da bo varovala meje pred sovražnikom.

—o—

General Yamašita je končal na vislicah

Manila. — V soboto so obesili japonskega generala Yamašita. Na vislice je šel brez vsakih znakov svoje nekdanje vojaške časti. Truplo so zašili v vrečo in pokopali v neznanem grobu.

Obešen je bil 30 milj južno od Manile. Vislice so bile postavljene na polju, kjer so pred enim letom njegovi vojaki pomorili več kot 2,000 filipinskih domačinov.

Z njim obenem sta šla na vislice nek podpolkovnik, ki je bil načelnik japonske tajne policije na Flipinih in nek tolmač.

Narednik je rekrutiral tudi sobo

Fremont, O. — Sem je dospel narednik M. F. Baier, da nabira prostovoljce za armado. Toda zase ni mogel dobiti stanovanja. Pa je dokazal 18 letnemu Jack Hornerju, da je lepi vojaški stan zanj kot nalašč. Jack se je dal pregovoriti, vpisal se je v armado, a narednik se je nastanil v njegovi sobi.

OTROK ROJEN POZNEJE NI VZROK ZA ODPOVED STANOVANJA, TRDI SODNIJA

Apelatna sodnija v okraju Cuyahoga je razsodila v zelo važni zadevi, ki bo imela morda še dalekosežne posledice. Sodnija namreč pravi, da se družino ne more prisiliti iz stanovanja, če je bil družini rojen otrok potem, ko je družina vzela v najem stanovanje in povedala, da so samo "odrasli v družini."

Slučaj se tiče družine Mr. in Mrs. Marvin Court, ki sta lanskega februarja vzela v najem stanovanje na 9701 Lamont Ave. od Lamont Bldg. Co. Stanovanje je družba oddajala samo odraslim. Šest mesecev pozneje je pa Mrs. Court povila sina in gospodar je zahteval, da se družina takoj izseli, ker je prelomila pogodbo. Slučaj je prišel pred sodnika Artla in poroto. Ta je izjavila, da zakonca Court nista prelomila pogodbe.

Lamont Bldg. Co. je potem nesla zadevo na apelatno sodišče, ki je zdaj odločila v prid zakoncema z izjavo, da zakonca nista prelomila pogodbe, ker sta vzela stanovanje v najem z izjavo, da so "samo odrasli" v družini in otrok jima je bil rojen šele pozneje.

Vprašanje, na katerega mi ne vemo odgovora:

Teodor Andrica, poročevalec Press-a, ki se je vrnil iz Evrope, je imel predavanje o vtisih, ki jih je dobil v raznih deželah. O Jugoslaviji ni povedal nič novega, tudi ni rekel nobene besede o kakem paradižu doma. Kaj misli narod o Titu, je povedal Andrica tole: Hrvati so zanj, ker je Hrvat; Srbi ga sovražijo, ker je pač Hrvat." Kaj pa mislijo Slovenci o njem je Mr. Andrica previdno obdržal zase. Toda prav ta molk nam zelo veliko pove, ali ne?

"AMERIŠKA DOMOVINA"

AMERICAN HOME
SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER
(JAMES DEBEVEC, Editor)
6117 St. Clair Ave. HEnderson 0628 Cleveland 3, Ohio
Published daily except Saturdays, Sundays and Holidays

NAROČNINA:
Za Ameriko na leto $7.00; za Cleveland in Kanado po pošti za eno leto $8.00.
Za Ameriko pol leta $4.00; za Cleveland in Kanado po pošti pol leta $4.50.
Za Ameriko četrt leta $2.50; za Cleveland in Kanado po pošti četrt leta $2.75.
Za Cleveland in okolico po raznašalcih: celo leto $7.00, pol leta $4.00, četrt leta $2.50.
Posamezna številka stane 5 centov.

SUBSCRIPTION RATES:
United States $7.00 per year; Cleveland and Canada by mail $8.00 per year.
U. S. $4.00 for 6 months. Cleveland and Canada by mail $4.50 for 6 months.
U. S. $2.50 for 3 months. Cleveland and Canada by mail $2.75 for 3 months.
Cleveland and suburbs by Carrier $7.00 per year, $4.00 for 6 months, $2.50 for 3 months.
Single copies 5 cents each.

Entered as second-class matter January 6th 1908, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3rd 1879.

83 No. 39 Mon., Feb. 25, 1946

32 novih kardinalov

18. febr. 1946 bo ostal znamenit dan. Ta dan je papež podelil 29 od 32 imenovanih kardinalov kardinalske klobuke. Vse svetovno časopisje se spominja tega dogodka in tudi Cerkvi sovražni tisk ne more preko tega pomembnega dne brez komentarjev. Ves svet je gledal te dni na Rim in poslušal papeževe govore. Pa je tudi v resnici bilo za ves svet. Univerzalnost Cerkve se je redko tako manifestirala kot ob tej priložnosti.

Kolegij kardinalov je sestavljen iz največ 70 prominentnih cerkvenih knezov. Njih naloga je predvsem volitev novega papeža, pa seveda tudi reprezentanca in delo za vso Cerkev. Iz vseh delov sveta so ti predstavniki katoličanstva. Kar mogoče veliko dežel in narodov predstavljajo. Kar je bilo še nepopolno, se izpopolnuje prav ob tem imenovanju. Ni več zastopana samo bela rasa, tudi Kitajec je sedaj član tega kolegija. V Cerkvi ni razločka med rasami in ne med narodi. Da se to še posebej poudari, je sedanji papež prelomil staro tradicijo, da je bila večina kardinalov iz Italije. Večino tvorijo sedaj drugi narodi. Prav skrb za univerzalnost Cerkve je papeža nagnila, da je šel preko stare navade, četudi si vsak želi svetovalcev v svoji bližini. S tem je podana verjetnost, da bo kdaj v bližnji bodočnosti zlomljena tudi tradicija, da je papež — rimski škof — Italijan.

Tako je Cerkev iznova poudarila, da je za vse, da je univerzalna, da ni državna in ne narodna Cerkev, ampak vsečloveška. Pa ne pozabimo, da je tudi katoličanstvo vsečloveška vera. Ko sta se sešla v Vatikanu francoski in nemški kardinal sta se v znamenje miru in ljubezni objela. Katoličanstvo ni vera, ki bi razdvajala, ampak vera, ki združuje človeštvo. Vera, ki izpoveduje en izvor človeškega rodu in eno božje Očetovstvo, zato vera ljubezni do vseh.

Ker je krščanstvo vsečloveško, zato je tudi za vse čase. Odpadlo je žalibog mnogo suhih vej. Kaj krivoverstev je nastalo in spet izginilo, katoličanstvo pa je ostalo! Kaj je bilo odpadov in razkolov, Cerkev je ostala! Bil je čas, ko je v dobi Arija, krivoverca, Peter aleksandrijski gledal v prikazni kot da je Kristusova obleka raztrgana, pa sto let kasneje ni bilo sledu arijanskega krivoverstva. Bil je strašen čas, ko je pod patrijarhom Cerularijem leta 1052 odpadel Vzhod, bil je še hujši ko je vstal protestantizem, ko je Henrik VIII. odtrgal Anglijo od Cerkve — danes se drobe ta krivoverstva na narodne Cerkve in na neštete med seboj se prepirajoče sekte. Katoličanstvo pa ostaja eno in isto.

In vedno enako! O, da na zunaj so spremembe. Včasih niso na primer kardinali volili papeža, ampak Rimljani. O, da so spremembe človeškega značaja, spremembe navad in običajev. In polno človeških napak! Kaj je Cerkev videla odpadlih duhovnikov! Vsaka revolucija jih je nekaj prerešetala in prinesla kot lahke smeti na vrh. Koliko je bilo slabih škofov! In ta človeška slabost se ni ustavila pred papežkim prestolom! — Toda nauk te Cerkve je ostal eden in isti. Eden in isti za vse ljudi, za vse čase.

Zmote vseh časov so našle zavrnitev v katoličanstvu. Ne samo stara krivoverstva, prav tako tudi moderne zmote. Zmote modernega liberalizma in z njim združene zablode kapitalizma so doživele obsodbe cerkvene oblasti. In proti nacizmu, fašizmu in komunizmu je vstala Cerkev v obrambo človeških pravic.

Ker je Cerkev univerzalna, osvaja polagoma ves svet. Ne z orožjem, kot je to delalo mohamedanstvo, ne s krvjo, kot to dela komunizem. Moč Cerkve je predvsem njen nauk. Ta prekvaša družbo. Ko je trpela pod Neronom ali Deoklecijanom, ni učila revolucije, ko je videla kako postopa Rimljan s sužnji, ni teh učila upora. Učila pa je dosledno nauk ljubezni in pravičnosti in s tem zdrobila verige sužnjev, obsojala neustrašeno zmote in jih premagala. Tako tudi danes! Obsoja zmoto za zmoto in vselej določno pove, kaj ni prav. Pri tem pa se drži načela, da obsodi pač grešnikov greh, ne uči pa sovraštva do nobenega človeka.

Značilno za univerzalnost Cerkve je tudi to, da sovraštvo proti njej ni nikoli prenehalo. Ni ga stoletja, da ne bi bilo preganjanj, da težko bo najti desetletja, da ne bi bilo mučencev. Od časov, ko nam Tertulijan opisuje kako so nahujskane množice tulile: "Kristjane pred leve," pa do danes ta krik ni nehal. Kot so rimska sodišča iskala med kristjani izdajalce države in upornike proti cesarju, tako še vedno razna sodišča iščejo izdajalcev med katoličani. Kri kristjanov je tekla in njih dobro ime se je blatilo, pa se to ponavlja do naših dni. In zakaj? Ker Cerkev obsoja, kar je narobe in ker svetnim mogotcem pove, kaj delajo napačno. Pri tem očitajo Cerkvi, da se vtika v politiko in da hoče vse voditi iz Rima. V resnici pa Cerkev le razlaga moralna načela, ki jih nihče tudi v javnem življenju ne sme kršiti, in uči verske nauke, ki bi se jih morali vsi držati. Zraven skrbi, kako bi tudi v hudih časih rešila svobodo vere, ki jo danes sicer proglaša, ki pa je v mnogih delih sveta noče držati. Če je v tem politika, potem je seveda tudi v tem politika za — ves svet. V domače posvetne stvari pa se Cerkev ne vtika. Ruzeme se pa, da nobenemu državljanu, svojemu verniku, ne prepoveduje, da ne bi smel voditi političnih poslov svoje dežele.

V naši dobi je zlasti zmoti komunizma prihranjeno, da prav posebno divja proti Cerkvi. Ko so se zbirali novi kardinali, da dobe v Rimu kardinalske klobuke, je eden zamudil. Mesec dni je prosil ogrski nadškof — primas, da bi mogel v Rim, pa ni dobil pravočasno dovoljenja. In ko je odhajal, je madžarski komunizem divjal, da je treba na Ogrskem pobiti vse, kar je v zvezi s katoličanstvom. Ni dvoma: Dva svetova si stojita nasproti. Na eni strani Cerkev s svojim naukom in s svojo obsodbo zmot, na drugi vse, kar taji nadnaravni svet in kar je ta protiverska propaganda vjela v svoje mreže. Zvit in težak je ta boj proti Cerkvi in ne bo ga še konec. Toda kot kak Neron in kak Deoklecijan in kak Henrik bodo izginili tudi sedanji preganjalci, Cerkev pa bo ostala in prekvašala človeško družbo s svojim naukom.

Kljub sovraštvu in nasprotovanju katoličanstvo raste. Kar morda kje trenutno izgubi, pridobi drugod. Njeno misijonsko delo ne počiva ne v deželah, oddaljenih od civilizacije, ne doma. Povsod zaznamuje uspehe. Ko se eni prevzetno postavljajo s svojim brezverstvom, nam listi poročajo, kako se drugi ponižno vračajo nazaj domov v naročje univerzalne Cerkve.

Slovesen dan je bil za katoličane dan kreacije novih kardinalov. Posebno slovesen za ameriške, ker je naša domovina dobila štiri nova mesta v kardinalskem kolegiju. Pa se je ob tem slovesnem dnevu zamislil tudi marsikdo izven Cerkve, ki je res blage volje.

Beseda od svojcev iz domovine

Mrs. Ivana Barle, 7701 Issler Ct., je prejela iz stare domovine dvoje pisem. Prvo ji piše mati Franca Gregorčič, Viseje 7, p. Hinje pri Žužemberku. Pismo se glasi:

Viseje, 18. XII. 45.

Ljubi moji!

Jaz, vaša ljubeča mati vam pišem in vas vse skupaj prav iz srca pozdravim. Tako tebe in tvojo družino, kakor tudi Georgevo in Rozno. Pisala sem vam že pred štirimi meseci. Kaj je vendar, da mi ne odpišete. Pred par dnevi sem bila previdena za smrt, saj nisem še ravno tako slaba, ali onemogla sem, saj pa tudi ni čuda, ko pa imam že 84 let. V zadnjem pismu sem vam vse popisala naše križe in težave in kako nam je smrt vedno grozila, krogle so žvižgale krog naših glav in nam kazale pot proti večnosti.

Naša vas je vsa v razvalinah, ljudje zbežali po votlinah, kar je bilo veselih hiš, sedaj nobene ne dobiš.

Prosila sem vas, da mi pošljete kaj ponošene obleke. Res sem že na pragu večnosti, ali vseeno ni da bi hodila v adamovi obleki okrog. Ravno včeraj sem dobila paket od države in tudi drugi onemogli so dobili. V njem je bil sam živež in še nekaj cigaret je bilo. Če drugi pošljejo, pošljite tudi vi. Pošlje naj obleko vsak svojim, odbor Rdečega križa gleda le bolj na žlahto in pa na prijatelje.

Torej, odpišite mi takoj in pošljite mi kaj obleke, če je prav ne bom dolgo nosila. Želim pa iz srca, da mi kaj pošljete. Pisala bi vam vsakemu posebej, pa nimam naslovov, ker mi je vse zgorelo. Tvoj naslov mi je povedal Tone, ki ga je znal iz glave. Vas vse prisrčno pozdravim, vaša ljubeča mati Frančiška Gregorič.

*

Tudi jaz, Tone, vas vse prav lepo prosim, če mi morete poslati kaj ponošene obleke zame ali za mojo ženo. Za vsak najmanjši kos vam bova prisrčno hvaležna, za obleko nam je najhujši, ker nimamo kje in zakaj kupiti. Prisrčno vas pozdravljava Anton in Ivana Novak.

* * *

Drugo pismo pa je prejela od svaka in se glasi:

Viseje, 1. I. 46.

Jaz, vaš ta mladi, Antonov Frank in žena Mary vas vse prisrčno pozdraviva in vam naznanjam žalosno novico. Ravno na svet dan ob šestih zjutraj so zavedno zatisnili oči vaša ljubeča mati. Zapustili so dolino sloz in se preselili nad zvezde. Pogrešala jih bo cela vas, posebno pa mi domači, ki smo živeli skupaj v prijaeljstvu in ljubezni. Tako, da nam je res hudo za dobro materjo. Otroci vedno povprašujejo, zakaj ni mater več in tako dolgo nazaj?

Položili smo jih v ravno isto jamo, kjer so bili oče zakopani. Stari so bili 84 let, seveda srdita in krvava vojna ni prizanesla niti ubogim starčkom. Večkrat so morali bežati z nami ta mladimi in si skrivat svojo glavo. Večkrat smo se skupaj tresli v kakem skrivališču. Potem lahko veste, da jim to tudi ni koristilo. Če nam ta mladim ni bilo to v zdravje, tudi ta starim ni bilo. Eksplozije so bile tako silne, da smo včasih mislili, da se zemlja in nebo trese in dostikrat niti nismo vedeli, če smo sploh še med živimi.

Mati so bili do zadnjega pri zavesti in govorili, še eno uro pred smrtjo so bili še sami ven, saj pa tudi še nismo pričakovali smrti. Seveda najrajši pa so govorili o vas. Ne žalujte preveč, zakaj kmalu pride čas, ko bo tudi nas Bog poklical v nebeške višave in potem se bo naša žalost spremenila v veselje.

Rešili smo samo obleko, kar smo jo imeli na sebi, vse drugo pa nam je uničila vojska, ki je srdito razsajala med nami. Matere nismo slikali, ker nam je pač vse uničila vojska. Jaz sem jim bil še nekaj dolžan, pa me sedaj več stane pogreb kot je bilo tistega dolga, saj sem moral še doložit. Pa tega vam ne pišem zato, da bi mi morda vi kaj povrnili, kaj rad sem potrošil nekaj zanjih, ki pa so bili tako dobri za nas. Oči se nam solzijo za dobro materjo, kadar se spomnimo nanje. Pokopani so bili s sveto mašo in 2. januarja bo zopet maša za njih ob priliki tridesetdnevnice. Spravili smo jih kot svojo lastno mater. Skrbel bom tudi še zanaprej, da bom dal za kakšno mašo zanjih, kakor tudi za obletnico.

Kočam to moje žalostno pismo in vas vse skupaj najlepše pozdravljam, kakor tudi moja žena in trije otroci. Pozdravim tudi Georga in Rozi ter njiju družine. Bog vas živi in naj vam prinese mnogo sreče in veselo novo leto. — Frank in Marija Blatnik.

Martin Kožar iz 17721 Waterloo Rd. je prejel od svoje sestre Marije Srpčič, Vel. Malenca 4, po. Krška vas pri Brežicah, naslednje pismo:

"Preljubi moji! Po dolgih petih letih vam zopet lahko pišem, kar sem tako iskreno želela. Tako lahko vsaj malo potožimo, kaj vse smo doživeli vsa ta leta. Gotovo vam je znano, da smo bili prisiljeni 2. nov. 1941 izseliti se v Nemčijo. Poslani smo bili v Šlezijo, kjer smo bili vse do lanskega fašnika.

Naj vam nakratko obrazložim, kaj vse smo doživeli v koncentraciji. Naše življenje je bilo tako mučno, da vam sploh ne morem popisati, kaj vse so z nami počeli. Čudim se, da smo bili vendar tako močni, da smo vse to prenesli.

Lahko si predstavljate, kakšna je bila ločitev od doma, ko je prišel gestapovec s puško v hišo ter nam ukazal, da moramo biti v dveh urah pripravljeni za transport, on je pa stal ves čas pri nas. Pomislite, kako nam je bilo pri srcu, ko smo morali vse pustiti doma. Imeli smo dva para volov, dve kravi in telico, 15 svinj, 40 hl. vina, zrnja pa kot še nikoli prej, kar sem jaz tukaj. Jaz sem kar norela in ne vem, kako so me spravili od doma. Več kot en mesec sem bila v bolnišnici, ko sem prišla v Nemčijo. Lepo so napravili z nami! Vsi smo se nalezli revmatizma. Domov smo prišli skoro nagi in bosi in doma nam je vse uničeno. Polje smo dobili vse zapuščeno, niti enega zrnca nimamo, ne krompirja, ne svinj, ne živine, kar se pravi z eno besedo — nič. Vse moramo iznova začeti in to z golimi rokami. Da, grenko je naše življenje, pa vsendar radi vse potrpežljivo prenašamo, samo da smo zopet enkrat doma v rojstnem kraju.

V vseh štirih letih smo imeli samo dva meseca človeško življenje. To je bilo tedaj, ko so nas Amerikanci osvobodili. To je bilo na Bavarskem 28. aprila. Ž njimi smo bili do 11. julija. To je bilo veselje in življenje pri njih. Rekli so nam, da nam ni treba nič delati. Hrano so nam preskrbeli dobro in dovolj. Bili so do nas kot lastni bratje. Vsa čast jim! Kar težko smo se ločili od njih. Jokali smo vsi. Tudi njim je bilo težko za nami. Vsak dan so prišli k nam in nas učili angleščine. Pa tudi plesati so nas učili po amerikansko. Nikdar nam ni bilo tako prijetno kot takrat in nam tudi nikdar več ne bo.

Zvečer so nas Amerikanci zapustili, drugi dan so bile pa že ruske patrulje pri nas. Rekli so nam, da pride kmalu vsa vojska za njimi. Toda mesto njih so prišli pa Nemci. Ne morem vam popisati, kako smo se ustrašili. Potem je izbruhnila pa vojska vse okrog nas. Pokalo je noč in dan. Tiščali smo se v zakloniščih brez hrane, brez vode in brez luči. To je bilo do pondeljka. Potem pa pride k nam častnik in ukaže, da moramo v dveh urah izprazniti vse taborišče. Bilo nas je okrog 1,000 Slovencev. Starčke in otroke so naložili na vozove, mi drugi smo šli pa peš. Joj, kako smo vzdihovali, ko ves tečen nismo užili nobene hrane in skoro nič spali. Odšli smo tako naglo, da smo odnesli samo to, kar smo imeli na sebi.

Tako smo hodili 40 kilometrov. Potem so nas pa naložili v svinjske vagone, po 50 oseb v vsak vagon, da še stati nisem mogla pošteno. Tako so nas vlekli 18 dni. Kamor smo prišli, povsod je grmelo in pokalo. Kjer se je vlak ustavil, smo leteli od hiše do hiše in prosjačili za kakšen krompirček. Seveda, kruha nismo dobili. Čudim se, kako smo mogli vse to prestati.

Res veliko bi vam še lahko pisala, pa za zdaj naj zadostuje. Ako boste prejeli to pismo in se boste oglasili, vam bom pa spet pisala. Vas vse skupaj iskreno pozdravlja, vaša — Marija.

Glas iz Euclida

Euclid, O. — Približuje se 11. redna konvencija naše Slovenske dobrodelne zveze. K temu bi rada omenila par besed, ker smo trije člani iz naše družine že več let in ker smo bili že veliko let prej brez glasila, smo tudi sedaj proti njemu, kajti pri nas ga sploh ne beremo. To pa zato, ker samo v eno stran vleče.

Zato pa naj bi naredili na 11. redni konvenciji, da kdor zahteva Glas, naj ga tudi plačuje, če ga pa ne maramo v hišo, ga pa tudi plačevali ne bomo. Zakaj pa bi ne bilo, kot je bilo pred leti, ko je bila Ameriška Domovina glasilo SDZ in so bila v njej priobčena vsa poročila tikajoča se Slovenske dobrodelne zveze.

Če se bo v Glasu še pisalo tako naprej kot se do sedaj, bo to več škodovalo Slovenski dobrodelni zvezi kot pa koristilo. In poleg tega pa smo mi v Ameriki, kjer je prava demokracija, zato pa naj bi se pisalo v prvi vrsti za napredek naših društev in Zveze, ne pa o samih prepirih. Če bi katoliški ljudje odstopili od SDZ, mislim, da bi jih potem ostale lahko preštel na prstih pri Zvezi.

Albina Pesec,
članica št. 4 SDZ.

Naročite predstave

Najbolj primeren čas za slikovne predstave je sedaj za društva in klube. Prav v prijetno delo mi bo, če se priglasijo društva in klubi za slikovne predstave. Ker imam zelo veliko zbirko filmskih slik, sploh vse, ki so bile kdaj posnete, so na razpolago. Društva, kakor posamezniki sami najbolj vedo, kje in kdaj so bile slike posnete. Vse te slike so vsak čas na razpolago vsakteremu.

Predstave se lahko naredijo pred ali po seji, ali pa za posebno popoldansko ali večerno predstavo. Glede stroškov naj nikogar ne straši. Slike so bile posnete v namenu, da se večkrat pokažejo, da tako dosežejo svoj namen.

Naše domače slike iz vrtov ali parad, so za izobrazbo in so za nas več vredne, kakor katere druge. Za sedanji čas, ko je Amerika zmagala v vojni, lahko vidimo v slikah, kako so se uklonili sovražniki in mogočniki, ki so bili tirani podpisati svojo predajo, ki je zanje pomenila tudi kazen za njih zločinstvo.

Vse take slike imam na razpolago za vsako priliko. Poleg društev in klubov, se lahko priglase tudi družine, katerih posnetke sem kedaj posnel. Tako lahko povabite svoje sosede in prijatelje v svoje hiše in imate nekaj domačega razvedrila za uro ali dve.

To sem napisal v namenu, ker še mnogi ne vedo, zakaj da sem tu in tam slike posnel. Poudarim: Slike so posnete za to, da se pokažejo, drugače so mrtve in brez pomena. Naj še posebej omenim o nekaterih sijajnih slikah, v katerih se lahko vidi naše kulturno delo. Vzemimo parade v kulturnih vrtovih; dalje, znamenita razstava ob jezeru, kjer smo imeli parkrat Slovenci svoje narodne dneve in se izkazali v sijajnih narodnih nošah kakor nobena druga narodnost. Znamenita parada "Vseslovanskega dneva," da celo Evharistični kongres v Clevelandu. Za postni čas imamo še sliko "Pasijona." Ne smemo pozabiti, da je bila ta scena nekaj vzvišenega, požrtvovalnega in vrednega kulturnega proizvoda. Kar je našega, naj nam bo drago in sveto.

Anton Grdina.

Visoka napitnina

Hamsun je nekoč obiskal norveško glavno mesto in si je v neki restavraciji privoščil dobro kosilo za 20 kron. Pri plačevanju je dal natakarju stokronski bankovec z besedami, da je vse njegovo. Srečni natakar o tej izredno visoki napitnini ni mogel molčati in je pripovedoval svojim tovarišem, po njih pa je za to zvedel višji natakar. Ta je bil jezen, dal je poklicati k sebi podrejenega natakarja in ga je pošteno ozmerjal. "To je na vsak način pomota, ker Hamsun ne da 80 kron napitnine." Končno je ukazal ubogemu natakarju, da mora prinesti pismeno potrdilo, da sme obdržati 80 kron. Ves žalosten je natakar poiskal velikega Hamsuna in mu zaupal, kaj se mu je zgodilo in kaj strogi gospod višji natakar zahteva od njega. Pesnik si je dal prinesti pero, črnilo in papir ter je napisal: "S tem potrjujem, da moja napitnina višjega natakarja eno figo briga."

Pri Ulečih v Žirovnici so
li pa še enega fanta, Fran
Ko so mene privlekli tje,
bilo doma, bil je v Ameriki.
to sem ga pa z vsem obč
njem gledal, ko je prišel
mov. Bil je zal fant, vi
raven ko jelka, pa s tola
rožljal v žepu, kar se je
posebno dopadlo. Če se
spominjam, sem imel je
tistih tolarjev samo žvenk
Franceta me vežeta dva
mina, eden zelo lep, dru
od sile grd. Tega, zad
bom najprej povedal. N
zimskega dne se je
spravil k mizarski mizi
začel delati mične smuči,
se je kar samo smejalo,
si v duhu predstavljal,
bom s temi smučmi drvel
za vasjo od cerkve in d
hribu, čez cesto in doli
grade. Pa se mi je nos
sil, da me je skoro tolkel
lenih, ko je France pr
smuči Tihinčim fantom, F
ku in Japčku, ki sta bila
va pristna nečaka, doči
bil jaz samo bratranec.
dva dni sem bil nanj jeze
likor je moglo namreč
let staro srce jeze prenesti

Odpustil sem mu pa
smrtni greh radi tistih
ko sem po njegovi krivdi
bila mar dobrota, prvič
slastno pohanje, ali fla
kot po pomoti pravijo G
tistim telesnim dobrim
France se je namreč o
Mrganovo Micko in jaz
povabljen na ženitovanje
reče, prav lahko je mogo
nisem bil povabljen, ampa
šel samo voglarit, pa so
sili, seveda) zvlekli v hiš
skromen fantiček, (to je
vse življenje v meni in je
na slaba navada, ki jo še
sem se umaknil na peč
jatelj, Mrganov Janczek,
šel do pohanja in ga
peč, kjer smo mu dali vin
kolikor so pač naši
prenesli. France se je
večer odpeljal s svojo
mlado ženico naravnost v
riko. Če ni vse to res, ga
sami vprašate, saj je še
kaj čvrst možak in uživa
ugled med rojaki na Wil
država Wisconsin. Enkr
rad prišel do njega, da
pomenila zaradi tistih
pa zahvalil bi se mu sa
pohanje, kar sem takrat
pozabil.

Nekaj let potem se je
nil njegov brat Anton, na
rega je potem padla lepa
ča domačija s hišo vred.
je bogato nevesto iz D
vasi. Takrat sem bil že
in na ohcet smo šli: naš oč
stra Francka in jaz. M
da je trajala ohcet tri d
tri noči, kar se je takrat
bilo za trdne kmečke hiš
je dobila nevesta respekt
novega doma in da niso
domači stegovali jezikov
da je prišla na beračija
slim, da je bila v svatih
Dolenja vas, vsaj po b
sem tako sodil. Fantiči
se bolj zanimali za konje
za svate. Opoldne smo jih
li na vodo k potoku, s
vsak na svojem kot drag
Moj je bil nekam nerod
me je stresel sredi potoka
be, kar sem mu hudo zam
Takrat sem tudi prvič
umetne plese, proti katere
današnji moderni prave
Plesat sta šla namreč
stric in naš oče. Uleči so p
li po klopi pri peči, naš oč
zlezli pa celo na peč je
plesali čardaž. Meni se je
sto zelo fletno zdelo. Kaj b
kar imenujemo danes do
zabave. Takrat, takrat so
li, kadar so se pripravili.

Gozdarjevi spomini

Spisal Jos. Kostanjevec.

Kaj mi je preostajalo drugega nego da sem upošteval gostilničarjev nasvet.

"Ako ostanete morda gori," je menil še gostilničar, videč mojo obupanost, "tedaj vam morda ne bo treba čez leto dni tja takole hoditi, ker je cesta izmerjena inu jo začno spoladi delati."

Zahvalil sem se gostilničarju in pojasnilo, poklical polič vina v slovo, da sva ga izpila s mojakom voznikom in izročil svoje reči v varstvo v hišo. Voznik mi je kmalu nato podal bojo žuljavo desnico, zahvalil se za vse ter počasi obrnil voz. Ko je izginil za prvim ovinkom, mi je bilo, kakor bi me bil zapustil ves svet . . .

* * *

Strma steza se je vila navzgor, a takoj konec ceste. Izhojena je bila in ni se bilo bati, da bi zgrešil cilj, ko sem krenil po poti rajši, nego po kolovozu. Mrakom še ni bilo tako hudo, saj je bilo dovolj sence in je tudi vela rahla sapa naproti. A po pol ure je bilo nenadoma konec hrastovega gozda in zadelo se mi je, da sem stopil v razbeljeno peč. Pod mano in nad mano, tja daleč dokler je segal moj pogled, povsod sama skalina, stena nad steno. Curkoma je začel liti pot po mojem obrazu in životu, in ustnice so mi sušile. Toda s seboj nisem imel ničesar in tukaj ni bilo misliti, da bi našel studenca. Le s težavo in počasi sem hodil dalje ,višje in višje.

Od daleč iz doline se je oglasilo zvonenje, odmevalo je od gora in se izgubljalo v jarkih in prepadih. A nato je bilo vse tiho, od nikoder nobenega glasu, nobenega. Niti ptice ni bilo, ki bi zafrfotala nad mojo glavo. Ta samota mi je porajala mnogo neprijetnih, žalostnih misli, zlasti še zato, ker ni bilo nikjer nobenega pravega razgleda, zakaj od vseh strani so štrlele v ozadju proti nebu temni obrisi vrhunci. Kako težavna je samo nastop moje prve poti! Bog ve, kaj mi še vsega prinese bodočnost! Morda bi bil postal malodušen, a sem zbral vse moči in srečalo se mi je, da sem se otresel otožnih misli. Kaj bi pomislil glavo, Bog ti je dal moč in zdravje, prenesel bodeš vse, delo ti bode v srečo in blagoslov. Tako sem si dejal napotil, in moja noga je stopila še čvrsteje, minila je utrujenost, kakor bi se bil skopal v svežem studencu.

Preden sem se zavedel, sem bil že na vrhu. In tu sem bil lepo poplačan za prejšnji trud in biti zaslužil nisem takšnega plačila za toliko prejšnjo malodušnost.

Ko sem se ozrl, se je odprl pred menoj razgled, ki ga ne more popisati pero. Da se sem uživati in užival sem ga, naslonjen na prostor, ki sem bil ostal na njem, toliko časa, da se je jelo nižati solnce na obzorju in je pod njim v daljavi zabliščala svetlomodra krpa prostega morja, morja Adrijanskega morja. In ako bi ne bilo ničesar drugega našega, a bi bila to samo dežela, ki jo je bilo videti z onega mesta, in samo ona bleščeča ravan, kjer je zahajalo solnce, tedaj bi že bilo bogati in nikakor ne zadnji med narodi. Kdo bi ne ljubil te dežele, kdo bi neki hotel iti od nje lahkomiselno?! . . .

Tam pod hribom sem zagledal začrnel zvonik in ko sem zakorakal na pot, ki je tu zopet zajela, se je zasvetilo naproti mi toliko belih hiš. To je Črna, tam si dejal in sem pospešil korake. V dvajsetih minutah sem bil v tamkaj. Kaj naj zapišem o prvem vtisku, ki ga je napravil name ta kraj? Ko sem stopil mimo prvih hiš, bi bil najraji krenil nazaj in porabiti sem moral vse svoje moči, da sem ostal miren.

Večerilo se je že in hladen veter je pripihal čez gozdove, ko sem dospel na prostor pred cerkvijo, kjer je stalo na eni strani župnišče, a na drugi šolsko poslopje. Oboje je bilo na zunaj skoro enako, srednjeveliko, ohranjeno in oskrbovano z njavečjo pazljivostjo in ljubeznijo. Spredaj je bil pri obeh ograjen vrt in vhod v poslopji po sredi njega. Zdaj je bilo treba poiskati si stanovanje, ki mi je bilo pripravljeno pri Poljancu, kakor sem dobil poročilo že na dom. To mi je bilo do sedaj edino znano ime v Črni. Tam je namreč stanoval moj prednik, ki je bil prestavljen nekam na Primorsko. Še preden sem za gotovo vedel, da pridem v Črno, sva se bila dogovorila pismeno, da se je pogodil tam za stanovanje i zame, svojega naslednika. Toda sedaj sem pomislil, ali bi ne bilo prav, ako bi stopil h gospodu župniku in se mu predstavil. Sicer ni bil pravi čas za to, toda morda mi ne zameri. Krenil sem torej skozi vrt in stopil v vežo. Preden sem se utegnil ogledati v polutemi, sem zaslišal prijazen glas:

"Dober večer! Le naprej, kdorkoli ste, znanec ali tujec, in pozdravljeni v Bogu v tej hiši!"

Tedaj sem zapazil iz veže na desno odprta vrata in vstopil sem v pritlično sobo. Pri mizi sem nerazločno videl dva gospoda, katerih eden se je takoj ob mojem vstopu dvignil ter mi stopil naproti. Bil je župnik.

"Po hoji poznam, da ste tujec v tej hiši in preden vas vprašam po vaši želji, dovolite da napravim luč."

Prižgal je svetilko ter dejal:

"Tako, sedaj se vidimo in sedaj lahko govorite!"

Opazil sem, da je nekoliko osupnil, ko je zagledal pred seboj gosposkega človeka in sklepal sem, da so morali biti takšni ljudje pač redki gosti v župnišču na Črni.

Predstavil sem se mu ter ga prosil oprostila, da ga nadlegujem tako pozno.

"A tako, se je razveselil, "me veseli, zelo me veseli, gospod sva bila dobra prijatelja, upam, da postaneva tudi midva. Toda ravno prav, glejte tukaj je tudi naš gospod učitelj, opravili ste dva pota naenkrat."

Dvignil se je od mize srednje star mož in predstavila sva se drug drugemu, lahko in skoro srčno.

"Sedaj pa sedimo!" je dejal župnik veselo, primaknivši mi stol.

Nato je stopil v kuhinjo ter se čez nekoliko hipov vrnil.

"Nocoj boste večerjali z nama, drugod bi itak ničesar več ne dobili."

Kmalu se je razvil pri mizi živahen razgovor. Župnik je bil častitljiva oseba, že nekoliko osivel, a odkritosrčen in ves vnet za svoj vzvišeni poklic. Vsaka njegova opazka je pričala, da pozna svet kakor malokdo in zlasti sem se moral čuditi njegovi visoki naobraženosti. Učitelj je bil resen mož, svest si dolžnosti svojega stanu. Sicer si pa bode čitatelj lahko sam ustvaril popolno in jasno sliko o teh dveh možeh, ki mi jih je pripeljala naproti sreča prvi dan zame začenjajočega se novega življenja, o možeh, ki jih ne pozabim nikdar, tudi ako bi žive lvečno.

Ko smo povečerjali in še posedeli pri kupici vina, ko smo prerešetali že različne politične in druge važne dogodke tedanjih dni, tedaj se je župnik zopet obrnil proti meni ter dejal:

(Dalje prihodnjič)

———o———

KOLEDAR

DRUŠTVENIH PRIREDITEV

1946 FEB.						1946
Su	Mo	Tu	We	Th	Fr	Sa
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28		

FEBRUAR

27.—Materinski klub fare sv. Vida "Card Party" v šolski dvorani.

MARC

2.—Plesna veselica dr. Sv. Cirila in Metoda št. 191 KSKJ v SDD na Recher Ave.

APRIL

25. — Društvo Clairwood št. 40 SDZ ples v SND na St. Clair Ave.

27.—Društvo Marije Vnebovzete št. 103 ABZ. petintrideset letnica, v Slovenskem Domu na Holmes Ave.

LIGA KATOLIŠKIH SLOVENCEV V AMERIKI

IZVRŠEVALNI ODBOR:

Predsednik: Rev. M. J. Butala, 416 N. Chicago St., Joliet, Ill.
1. podpreds.: Frank Tushek, Joliet, Ill.
2. Podpreds.: Josephine Muster, Joliet, Ill.
3. podpreds.: John Mlakar, Chicago, Ill.
Tajnik: Rev. Alojzij Madic, OFM, Box 608, Lemont, Ill.
Blagajnik: Joseph Zalar, 351 N. Chicago St., Joliet, Ill.

SVETOVALNI ODBOR:

Predsednik: Rt. Rev. J. J. Oman, 3547 E. 80th St., Cleveland, O.
Člani: Rev. Matija Jager, Rev. Edward Gabrenja, Rev. Aleksander Urankar, Rev. Frank Baraga, Rev. M. J. Hiti, Rev. Štefan Kassovic, John Germ, Frnk Wedic, Anton Grdina, Mary Polutnik, Catherine Roberts, Math Slana, Pauline Ožbolt, John Gottlieb.

NADZORNI ODBOR:

Predsednik: George J. Brince, Eveleth, Minn.
Člani: JJohn Terselich, John Denša, Frank Lokar, Jean Težak

ZA PUBLICITETO:

Albina Novak, John Jerich, James Debevec, Ivan Zupan, Rado Staut.

Nekaj nadaljnjih objav

1. Med tem smo prejeli od odbora v Rimu, čigar sestavo smo objavili že pred časom, da so tam prejeli že tudi našo drugo denarno pošiljatev v znesku 15 tisoč dolarjev. Kakor že povedano, je v tej svoti vključen dar $10,000 od ameriških škofov po posredovanju kardinala Stritcha. V doglednem času pride tudi poročilo, kako je bil ta denar vporabljen. Naj omenim, da ima rimski odbor zadostne možnosti, da pošilja pomoč v blagu in denarju tudi v avstrijska taborišča.

2. Prejeli smo tudi nadaljnja poročila, da po Ligi poslana obleka precej v redu prihaja. V Rimu samem, dalje v Gorici in drugod, so mnogi že prejeli pakete, večja pošiljatev je pa zdaj na potu. Upamo, da počasi vse pride na svoje mesto. Ponovno se prav toplo priporočamo za ponošeno, pa še vedno rabljivo obleko, ki jo blagovolite pošiljati na tajnikov naslov, kakor je spodaj zapisano. Zavedajte se, da bo še zmerom vsak kos dobrodošel, ki ga morete pogrešiti in ga ne mislite poslati naravnost svojcem v stari kraj.

3. Najnovejša poročila vedo povedati, da sedaj že tudi UNRRA iz svojih sredstev podpira tudi naše begunce po taboriščih in deloma tudi izven njih. To je veselo poročilo. Begunci bodo kmalu imeli za seboj težko zimo, pa nadalje bo morda zanje položaj olajšan. Vendar bodo še vedno najbolj veseli te pomoči, ki prihaja od nas, njihovih rojakov. Zato nikar ne odnehajte pri svoji radodarnosti in še nadalje darujte v blagajno LIGE.

4. Odbor Slovenskih Akademikov v Tujini (OSAT) nam ponovno poroča, da pridno deluje v Rimu v korist kakih 400 slovenskih akademikov v brezdomstvu, ki so deloma po taboriščih v Avstriji in Italiji, deloma izven taborišč. Nekaterim je že uspelo, da so začeli z nadaljevanjem svojih študij. Drugi upajo, da bodo tudi oni našli sredstva in možnosti, storiti isto. Na splošno rečeno. Naši ljudje v brezdomstvu ne drže rok križem in se ne vdajajo samemu vzdihovanju. Nasprotno, zelo podjetni so zlasti za svoj kulturni razvoj in se drže načela: Pomagaj si sam in Bog ti bo pomagal. Tako slovenski akademiki nimajo le svojega lastnega odbora, ki pridno išče možnosti za pomoč vsem dijakom, ampak ima svojega zastopnika tudi v mednarodni begunski dijaški organizaciji ki se imenuje USSI. Po naše te kratice pomenijo: Unija tujerodnih dijakov v Italiji. Zavedajo se pač, da je moč le v strumno organiziranih vrstah.

5. Nepričakovano odločno in močno zagovornico so našli brezdomci vseh različnih narodov, med njimi seveda tudi Slovenci, v Mrs. Eleanori Rooseveltovi. Gotovo ste sami opazili, kako krepko, skoraj bi rekel: materinsko se je potegovala ta žena za begunce in vse druge brezdomce pri sejah UNO v Londonu. Pišejo ,da ji "največji logikar" pri UNO, sovjetski zastopnik Višinski, ni bil kos. Čeprav je njegov predlog propadel ravno po zaslugi Mrs. Rooseveltove, si ni mogel kaj, da ne bi naši ameriški zastopnici ob koncu segel v roke in ji na ta način dal priznanje za njen res odlični človečanski nastop. Naša Liga je poslala Mrs. Rooseveltovi telegram s čestitkami in nadaljnjo prošnjo takoj, ko se je razvedelo, kako prijazno razpoloženje je pokazala v Londonu napram beguncem.

6. Nadaljnji prispevki v Ligino blagajno:

Podružnica SŽZ št. 14. (Nottingham, O.) $10.00; Članice dr Marije Pomagaj KSKJ št. 78 (Chicago, Ill.) $19.50.

Darovale so po $5: Karolina Pičman, Anna Starc, Mary Starc; po $1: Mary Markovič Mary Mencinger, Mrs. Peter Prah, Mary Grill, Jennie Salmič

Anton Zalar, Cleveland $5.00 Michael Zlata, Cleveland $5.00 Člani Družbe sv. Mohorja, Chicago $15.50; Darovali po $1 Leo Mladic, Jos. Kobal, Jos Oblak, Math Hajdinjak, Peter Prah, John Mlakar, Frank Kozjek, Jakob Turšič, Jos. Knafelc Chas. Medic, Frances Prah, Anna Zorko, Mike Kutin, Anna Zidarich, Gert. Margetich, Anna Zokal.

Dr. sv Jožefa KSKJ št. 41 Pittsburgh, Pa. $5.00; Dr. sv. Jožefa KSKJ št. 110, Barberton Ohio $20.00; Frances Pirc, Cleveland, O. $5.00; Mary Hochevar, Cleveland, Ohio $5.00.

Članice dr. Marije Magdalene KSKJ št. 162, Cleveland $10.00; Martin Česnik, Indianapolis Ind. $5.00; Martin Shukle, Eveleth, Minn. $5.00; Družba sv Družine, Joliet, Ill. $100.00; J Densa, Chicago, Ill. $5.00; Barbara Stimec, Chicago, Ill. $3.00; John Zalig, Chicago, Ill. $1.00; August Gregoric, Chicago, Ill $1.00; KSKJ, Joliet, Ill. $1,000 Ave Maria (nabrali) $935.00.

Vsem najlepša hvala. Posebno KSKJ za lepo volilo v prid našim brezdomcev na letni seji. Vsem se pa tudi zanaprej najlepše priporočamo.

Ker se je to poročilo precej zavleklo, pride nadaljnji popis življenja naših beguncev v taboriščih prihodnjič.

Rev. Alojzi Medic OFM, tajnik.

———o———

Joseph P. Muliolis je kandidat za kongres v 20. okraju

Podpolkovnik Joseph P. Muliolis, stanujoč na 6606 Superior Ave. v Clevelandu je prvi vrnivši veteran, ki je vstopil v lokalno politiko s tem, da je naznanil kandidaturo za demokratsko nominacijo v kongres iz 20. okraja.

Pdpolkovnik Muliolis je služil pri poljskem topništvu tri leta onstran morja in je bil od teh 300 dni faktično v ognju. Bil je bataljonski poveljnik predtraže 3. armade v pohodu preko Francije in Nemčije. V Clevelandu, ko je prišel domov, je takoj začel organizirati veterane 2. svetovne vojne v skupine.

Mr. Muliolis apelira za vojne veterane, naj se jim da odgovorne pozicije, da bodo lahko uredili povojno deželo.

"Zmaga, ki je bila dobljena z ogromnimi žrtvami," pravi Muliolis, "se že oblikuje nazaj v stari red, kot smo ga poznali. Stari red je prinesel moji generaciji uničujočo depresijo in strašno vojno, ekonomsko nestrpnost in negotovost. To se ne bi smelo več ponoviti. Mi smo prepričani, da mladina lahko vzdrži mir, zato mislimo, da bi morali imeti nekaj besede pri bodočem redu. Poznam dosluženе vojake in vem, da se zavedajo civičnih odgovornosti. S tem, da sem naznanil kandidaturo za kongres v ga okraja priliko, da dajo v akga okraja priliško, da dajo v akcijo cilj, ki so ga vedno poudarjali, namreč: pridobiti stalen mir tam preko in štiri svobodščine doma.

Prepričan sem, da sloni mnogo odgovornosti na veteranu te vojne, njegovi družini in prijateljih v tem, da pokažejo svoje zanimanje za volitve in so v tem za zgled drugim državljanom. Nihče ne pozna toliko važnosti o povojni družbi kot prav veteran. Zato bi moralo biti podano vodstvo dežele uprav njim v roke.

Tekom kampanje bom razvijal svoj program, kar se tiče domačih in inozemskih problemov, ki potrebujejo danes največje pažnje, je izjavil Mr. Muliolis.

Mr. Muliolis je 32 let star. Rojen in vzgojen je bil v st. clairski okolici, kjer je tudi rojstni kraj guvernerja Lauscheta. Graduiral je iz Cathedral Latin višje šole in Ohio State univerze. Pred vojno je služil v uradu okrajnega rekorderja, v uradu okrajnega avditorja in kot klerk v državni legislaturi. Svoj politični krst je prejel v 23. vardi kot demokratski vodja, star šele 25 let. Odkar se je vrnil s častnim odpustom iz armade, pomaga očetu in bratu v zemljiški in zavarovalninski trgovini, ki imajo urad na 6608 Superior Ave. pod imenom General Underwriters Agency. S svojo ženo in 3 letnim sinom stanuje na 320 Dalwood Ave.

Podpolkovnik Muliolis se je udeležil pet glavnih bitk. Dobil je vojaško odlikovanje, bronasto zvezdnato svetinjo ter ameriške obrambne in zmagoslavne trakove. Služil je 14 mesecev na Islandiji. S svojim oddelkom se je izkrcal na dan invazije v Normondiji ter je sodeloval pri predoru pri St. Lo. Bil je v prednjih vrstah zagona gen. Pattona proti Metzu, udeležil se je znane bitke v Belgiji, kjer so napravili Nemci šadnji izpad, potem je šel s svojim oddelkom preko Rene, pomagal likvidirati Nemce v Porurju ter bil v Čehoslovakiji, ko so se Nemci podali.

Mr. Muliolis je fin dečko, zelo bistrega razuma in po preskušnjah, ki jih je dobil v raznih deželah in frontah, bi bil zelo dober zastopnik v Washingtonu iz 20. okraja.

———o———

V letu 1942 je republika Nikaragua izvozila v Zed. države dva in pol milijona funtov surovega kavčuka.

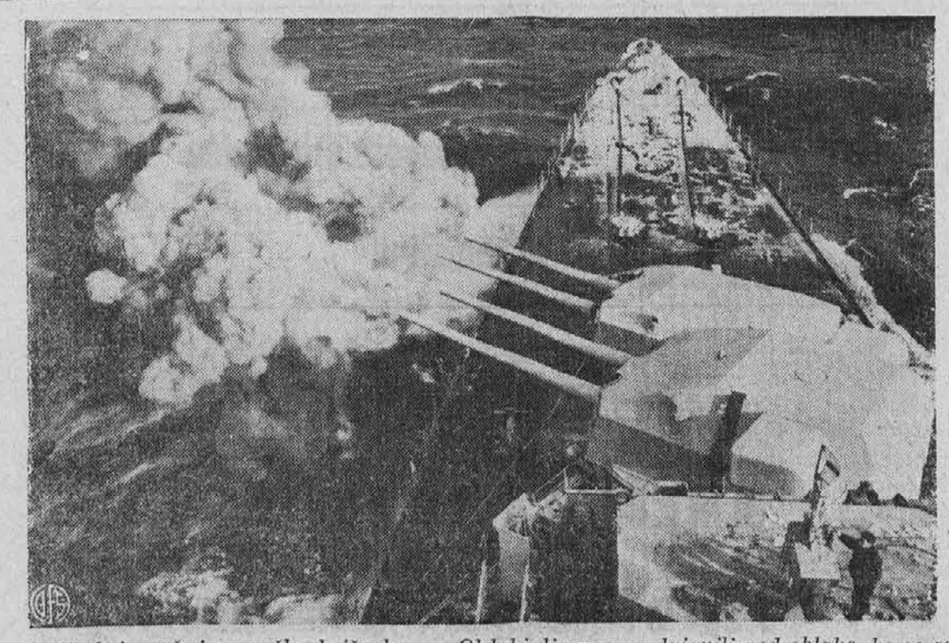

Zadnja vožnja nemške križarke. — Oblaki dima so se dvignili pod oblake, ko so zagrmeli topovi na nemški križarki Princ Eugen na Atlantiku blizu Philadelphie. Slavna nemška križarka je bila pripeljana iz Wilhelmshaven-a v Boston in potem pa so jo poslali v Philadelphio za preučevanje; pozneje pa jo bodo odpeljali na odprto morje in bodo na njej preiskusili atomske bombe in takrat se bo gotovo potopila.

MALI OGLASI

Soba se odda

Odda se 1 opremljena soba za moškega; poseben vhod. Zglasite se na 1083 E. 67. St. (Feb. 25, 27)

Kupim vaš avto

Kateregakoli izdelka in v kakršnemkoli stanju. Plačam v gotovini. Pokličite ENdicott 9712. (M-W-x)

Vas muči naduha?

Pri nas si lahko nabavite najboljšo olajšavo za to mučno bolezen. Zdravilo je jamčeno ali pa dobite denar nazaj.

Mandel Drug
Lodi Mandel, Ph. G., Ph. C.
SLOVENSKI LEKARNAR
15702 Waterloo Rd.
Cleveland 10, Ohio
Lekarna odprta: Vsak dan od 9:30 dopoldne do 10. zvečer.
Zaprta ves dan ob sredah.

DELO DOBIJO

Delajte v
MODERNEM POSLOPJU
THE TELEPHONE COMPANY,
potrebuje ženske za hišno znaženje poslopij v mestu
Stalno delo — dobra plača
Poln ali delni čas
6 večerov v tednu
od 5:10 zv. do 1:40 zj.

Zglasite se v Employment Office 700 Prospect Ave. soba 901 od 8 zj. do 5 pop. vsak dan razen v nedeljo

THE OHIO BELL TELEPHONE CO.

Išče se karpenterje

Stalno delo. Dobra plača. Kdor zanima, naj se zglasi na 960 E. 185. St. (x)

Ženske za čiščenje

Poln dnevni čas
od 6. zj. do opoldne
Plača
Stalno delo
Zglasite v employment office 5. nadstropje

Wm. Taylor Son & Co.

MALI OGLASI

Hiše naprodaj

Na Glass Ave. sta naprodaj 2 hiši, za 4 in za 2 družini; 3 stanovanja po 4 sobe, 2 stanovanj po 3 sobe, 1 stanovanje 5 sob. Dohodki $111 na mesec. Davki so $90 na leto. Cena je $10,000. Več informacij da Joseph P. Muliolis, 6606 Superior Ave. (39)

Hiša za 2 družini

Naprodaj je hiša za 2 družini, 8 sob. Za podrobnosti vprašajte na 702 E. 156. St. (39)

Rodney Adams Heating Service
Instaliramo nove furneze na plin in premog.
Popravimo vse vrste furneze.
Inštaliramo pihalnike in termostate
Za točno postrežbo pokličite
KE 5200
550 E. 200. St.
(Fri., Sat. x)

Peč kupimo

Peč bi radi kupili za gretje na premog. Kdor bi jo rad prodal naj pokliče IV 1648. (39)

Hiša naprodaj

Naprodaj je hiša na 737 E. 96. St., za 1 družino, 6 sob, podstrešje in klet. Cena je $7,750. Za več informacij pokličite CHerry 3116. (39)

Novo vodstvo!

Popravljamo pralne stroje, vacuum čistilce, električne likalnike, in druge električne predmete. Mi kupimo in prodajamo pralne stroje. Pridemo jih iskat ter jih pripeljemo na dom.
St. Clair Repair Service
7502 St. Clair Ave.
EN 7215.
(M-T-x)

Thomas Flower Shop
SLOVENSKA CVETLIČARNA
CVETLICE ZA VSE SLUČAJE.
Lepo delo in točna postrežba
14311 ST. CLAIR AVE.
Tel. GL 4316

Prijatel's Pharmacy
SLOVENSKA LEKARNA
Prescription Specialists
Vogal St. Clair Ave. in E. 68th
ENdicott 4212

ŽIVI VIRI

IVAN MATIČIČ

Kaj je pa kričal oni z lece, Žara ni razumela, pač pa se je ozirala gor na oltar. Tam je videla novega suna Sukuma, kako je brskal po mašni knjigi. Poleg njega je stal neki gosposki človek in edini poslušal propovednika. Tam izza oltarja je videla kukati nekega temnega, poleg oltarja je pa stala gruča temnih in gledala v tla. Žara se je iztegnila kar moč visoko pa videla ležati tam domačega župnika v slovesnem mašnem plašču.

Oni na leci se je nehal dreti, in tedaj je oni beli pred oltarjem pričel tolmačiti ligursko propoved. Ljudje pa niti zdaj niso nehali ihteti, temveč še bolj trdovratno so tiščali glave v tla. Tudi Žara se je trudila, da bi preslišala čim več, jokati pa ni marala, zdelo se ji je otročje. Ali se ji je le vsilila beseda k besedi — in dasi je bilo vse čudno zmedeno, se je končno le nekam zlagalo, ker se je venomer ponavljalo. Pa se čuti gospod na prižnici izredno srečen, ker zamore govoriti ljudstvu, kateremu so nekoč prav Liguri prinesli odrešenje. Da, prav oni so bili, ki so prinesli nekoč v te kraje luč prave vere in to bedno ljudstvo izvlekli iz teme nevere. Zdaj pa Liguri ponovno prihajajo oznanjat pravoverno zveličanje. —Tolmač je prenehal pa je poprijel zopet oni na leci, grmel prav kot bi izganjal hudooca iz množice. In je končno izpregovoril zopet tlomač in rekel, da so pravoverni samo tisti, ki širijo ligursko slavo — in kdor se jim ustavlja, greši zoper postavo; nebesa bodo posedli samo Liguri, trdovratni drugorodci pa pridejo v pekel.

Konec. Straža je odprla vrata—in ljudstvo je bežalo ven, jokalo od sramu in jeze. Vse se je bliskovito razbežalo. Še dol po hribu je kar tulilo in ni moglo zadušiti ihte, užaljeno do krvi. Žara je stopala kar sama nizdol, nobeno dekle ni bilo dostopno za besedo, samo za jok. Gori pod lipami so pa le prav redki zaostali. Budinov se je pravkar hotel spustiti za Višinjci, pa ga je Bršlinov pritegnil nazaj k lipi, kjer je stal še Živojev. Spogledali so se. Kaj si imajo povedati ti trije? Nič. Samo tako jih je družil neki tajen gon, česar se pa niso niti zavedali. Morda so poznali svoje skrivnosti, iz mladih let in na ta način slutili neko notranjo skupnost, dasi so se videli samo ob nedeljah pod svetoviškimi lipami. Ne, še nekje drugje so se bili tesneje povezali: v ligurskih vojašnicah. Daljne ligurske vojašnice je bilo treba, da je tri fante ene fare tesneje povezala.

Niso se kaj posebno obotavljali gori, temveč se kar na kratko spustili s hriba. Šli so po stezi, ki je vodila na Jasinje. Ko so pa uvideli, da bi morali mimo šole, so zaokrenili smer in krenili okrog Svetovita. Bili so nekoliko zbegani, govorili pa so malo o tem, kar se je bilo pripetilo. In vendar so mislili samo na to, in sicer tako močno, da niso mogli vsaksebi. Naprej in naprej so tavali okrog hriba. Ako bi morali reševati zamotano zagonetko, bi jo razvozlali, ligurskega veličja pa niso mogli doumeti.

Kaj bi? To je vprašanje, ki jim klone glave. Kaj bi? Tega ne morejo razvozlati pogorski možje, ne župnik svetoviški, niti vsa Brjanija. Kaj bi? Trije dečaki gruntajo v tla, kakor bi bili prav oni izbrani, da rešijo to vprašanje. Vsa naselja onesnažena, hiše osvinjane, devojke oskrunjene, družine razdejane, iz svetišča izgnan Bog! In trije dečaki se plazijo okrog Svetovita in ne vedo, kako in kaj. Simba je prepovedal ženitev pogorskim mladeničem. Ni maral, da bi se razplodil ta rod, medtem ko njegovi lahko zalezujejo žene in devojke po mili volji; dragocena ligurska kri se mora razploditi zlepa ali zgrda! Simba ni računal slabo. Čutil je, da njegov rod peša, propada, izživel se je, vroče sonce ga je zamorilo. Zato naj ga poživi in dvigne zdrav brjanski sok. Simba se je na vso moč trudil, kako povzdigniti ligursko veličje. In mnog domač mladenič je zdvojil, zbežal, potikal se po Milavi, dokler se ni pritihotapil do Svitana, kjer je šinil na ladjo. Pobegnil je v daljne dežele. Nekateri so bežali čez morje, na Rdečo zemljo, nikoli več ni bilo za njimi sledu.

A trije godni dečaki gazijo okrog Svetovita. Bi pobegnili? V Milavo? K morju? Na Rdečo zemljo? Tam ni Ligurov, ne simbe, ne oskrunjenih božjih hiš. Vsem trem plamti sladek ogenj v prsih. Budinov ne more več iztrgati Šimnove iz srca. Bršlinov pogleduje za Strženovo, a Živojev je ljubil Primoževo, pa so jo upijanili Liguri. Še bolj se je usušil Vid spričo tega, toda postal je še trši. Boli ga dekličina sramota, vendar se spričo tega z nikomer ne prereka; zakopal si je tegobo globoko nekam vase pa molči, samo molči o tem. Bršlinov je spričo svoje vse bolj ravnodušen. Vzeti je ne sme, to ve, zato si niti ne razbija glave, ko vidi, kako jo Liguri bolj in bolj omamljajo. Nima do nje pravice, pravi simba; dobro, kako pa do sestre? Svojo lastno sestro bo smel pač braniti po vsem človeškem in božjem pravu, in Liguri ne bodo dobili Sinje, dokler bo Velij živ! Mu je znano, da se ona skrivoma vnema za Vida Živojevega, in to je Veliju kar prav. Bršlinova Sinja mora ohraniti devištvo le za domačina, darovati ga sme le pravemu ženinu. Simbovi ukrepi so Veliju pljunec v morje. Sinja mora ostati čista ali pa umreti! Tako hoče Bršlin stari, tako hoče Velij, sin.

Niže, niže! V grmovje, v goščo! Zdrsnili so dol v hosto, pod zoranjske ograde. In tu se je pričelo važno razmišljanje, ugibanje, posvetovanje. In tu se je utrnila prva živa iskra, ki je tlela in tlela, skrita in neznatna, a je nakrat vzbuhnila pa strašno zagorela. Pod zoranjskimi ogradami se je rodilo — zlo . . . Zlo proti zlu.

Medtem se je pa vžgalo po vaseh. Ligurske godbe so zavreščale tako močno, da so pozvanjale šipe na oknih. Za ta dan so se bili Ligurci namreč posebno pripravili. Ljudje naj se navžijejo svojega velikega praznika, da ga bodo vse leto pomnili. Na sredi vasi so postavili plesne odre, odličili jih z zelenjem in pisanimi trakovi. Trombe so znanile pričetek in bobnarji udarjali tako močno, da jih je bilo slišati v šir in dalj. Nikakega odziva, samo otročad je drla vkup. Potem so pa godbe ubrale mirnejše strune, igrale so tiše, a bolj in bolj mamljivo in mikavno. In kako naj se ustavlja mladi svet tej vabi? Naj si mar zatisne ušesa pa rije z glavo v zid? Fantje so bili tega pač zmožni, umaknili so se za hleve in vrtove, odšli celo v koste; deklettom pa je bil odpor težavnejši. Ždele so za zaprtimi okni in se počutile kakor tice v kletki. Niso pa vzdržale dolgo, kajti v kamrah je bilo soprano, medtem ko je grelo zunaj toplo sonce. Polagoma so se torej le odprla okna čumnat. Tu in tam se je pa prikazalo kako dekle celo na pragu in poslušalo to mikavno muziko, ki človeka tako čudo premami. In je prišla ta temnopolta skušnjava pa pobrala vse te, ki so stale na pragu. Nič lažjega kakor nekoga s praga odvesti na plesišče. Niso bili niti kaj posebno vsiljivi, ne, izredno ljubeznivo so jih sneli s pragov ter jih s prijaznim usmevom povedli na sredo vasi. Saj to ni vendar nič takega, da bi se utegnil kdo spotikati. Pri belem dnevu na sredi vasi — kdo naj se nad tem pohujšuje? In godba igra tako silo mikavno, skoro opojno, temnopolti se pa sukajo kakor samo živo seme. In plesalkam so zažarela lica pa so pozabile na pogorski "nagelj," na "setev" in "žetev" — pa plesale samo ligurski "zvijanj."

Mnogih pa ni premamila godba, ne izvabila zagorela polt. Trdovratno so tičale v kamrah ali pa na vrtovih čakale fantov, ki so se bili porazgubili v hoste.

Ali niti te niso mogle kaj dolgo kljubovati, kajti iznajdljivi Ligurci so pripravili še drugačno mikavnost. Šli so ti navihanci pa obesili na lipo neko skrinjico. Hm, saj to ni nič, razposajenci uganjajo burke, si mislijo ljudje. Ali kmalu zatem pa prične tista skrinjica nekaj čudno hreščati; Ligur na lestvi jo nekaj popravlja, dokler ne bruhne iz nje strašen glas. In ta glas je hreščav in močan, liki samo levje rjovenje. Kdo naj še ostane spričo tega brezbrižen? Ne, ni mogoče. Ljudi je kar vrglo iz hiš. Zijali so od blizu in od daleč. Kaj naj to pomeni Liguri uganjajo čarovnije, da, zares, čarovniki so! Tisti glas pa vpije, po ligursko nekaj pripoveduje. Ko utihne, se pa izvije iz skrinje petje; orgle in pesem mogočnega zbora, kakršnega še ni premogel svetoviški kor. Zatem pa udari godba, da se kar lipa strese. Ubira pa vedno tiše, mehko in mikavno. Pogorje še ni slišalo tako mamljivih strun. Ljudje strme v lipo in v to začarano skrinjo in ne morejo dognati, kaj vse zmore ta iznajdljivi svet.

Šimenca je odgnala blago v pašo; le bolj na kljub kakor iz potrebe. Saj je druge dni pasel Repčev dečak, danes pa je odšla z blagom Šimenca sama, da je s tem očitno izpričala, kako malo spoštuje ta oskrunjeni praznik. Žara se je pa spravila v hlev pa odkidavala in nastiljala, kakor bi se ji kdo ve kam mudilo. Zdaj je vihtela vile, zdaj grablje, in ko je bilo slišati močneje zavijanje godbe, je dekle z vso silo trosila steljo, da bi ne prodrla tuja melodija v hlev. Ko je opravila v hlevu, je planila na skedenj. Tu je pognala slamoreznico, da je kar žvenketalo in so se ob njenem žvenku razbili ubrani zvoki ligurske godbe; zadeli so ob nesoglas. Ko se je dekle dodobra upehalo, je hitela okrog skednja k svinjakom. Odprla jih je na stežaj pa s silo nagnala svinje ven, da so močno revsale in krulile; nalašč jih je vlekla za uhlje skozi vrata. Potem jim je nametala sveže detelje in solate pa šla čedit svinjake.

Tudi na Jasinju je bilo živahno. V Kamnarjevo krčmo se je nagnetlo dedcev in fantov, kakor bi se točilo vino zastonj. Nalašč so prišli, prav Kamnarju. Zato so prišli. Da bi se napili na žegnanje? Tudi spričo tega. Izkazalo pa se je, da so prišli prav namenom grajat in polivat vino, ... kako hkrati so se usuli zadirčni in nataknjeni ... dli niso, temveč koračili dol, po izbi, po veži in ... kuhinji so se zadirali ... skami. Krčmar je bil ... kam užaljen, ko se jih ... ko hkrati nagnetlo in so ... žem delali zdraho. Naj ... zdražbarje ven? Lahko ... zagode, ali utegnilo bi ... stati: kmetje bi pač ... mega vrgli skozi okno. ... je Kamnar dobro zave... je zbadljivke rajši mirno ali pa preslišal. Lahko ... pomagal tudi z Ligurl... ne utegnejo, so na ples...

Vesela olajšava
Hrbtobola

Za prijetno olajšanje poskusite čist, lahek, izkušen način, da pomagate navadnemu hrbtobolu. Denite Johnsonov BACK PLASTER ravno na boleče mesto. Ta lahek lek prijetno GREJE vaš hrbet, olajša bolečino in otrdelost. Gorka flanelasta podloga varje pred mrzloto — zveže in podpira — vpliva prijetno. Napravljeno od Johnson & Johnson. V vseh lekarnah.

Johnson's BACK PLASTER

Norveški zunanji minister Trygve Lie je bil na zborovanju Združenih narodov v Londonu izbran za generalnega tajnika te organizacije z letno plačo $20,000. Star je 50 let, sin mizarja, graduant vseučilišča v Oslo in je član delavske stranke.

Used Fat Produces Soap

This soap tower gives evidence that soap is in production. The laundry soaps and packaged soaps being made here are currently in short supply, and the government is asking American housewives to save and turn in every drop of used fat so their contributions will account for 10% of this country's entire tallow and grease production. Otherwise soaps will be in even shorter supply than they now are.

NOVICE-- z vsega sveta

NOVICE-- ki jih potrebujete

NOVICE-- ki jih dobite še sveže

NOVICE-- popolnoma nepristranske

NOVICE-- kolikor mogoče originalne

NOVICE-- ki so zanimive

vam vsak dan prinaša v hišo

AMERIŠKA DOMOVINA

Povejte to sosedu, ki še ni naročen nanjo

AUGUST KOLLANDER
V SLOVENSKEM NARODNEM DOMU
6419 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio
HEnderson 4148

NAZNANJA:

DA pošilja denar v vse kraje stare domovine potom vadne ali zračne pošte (AIR MAIL) in potom ka... na. Vsaka pošiljatev je jamčena;

DA prodaja zaboje za pošiljanje hrane in obleke v s... kraj;

DA izpolnjuje listine za dohodninski davek, (INCO... TAX) in

DA opravlja notarske posle.

Postrežba pri Kollanderju je vedno točna.

Obrnite se nanj v vseh zadevah, ki spadajo v ... gov delokrog.

V BLAG SPOMIN

ŠESTE OBLETNICE SMRTI NAŠEGA NEPOZABNEGA DOBREGA OČETA

John Rosel

ki je odšel v večno življenje 12. januarja 1940.

Kako pozabit to gomilo,
kjer blago tvoje spi srce,
ki nam brezmejno vdano bilo
ves čas do zadnjega je dne.

Žalujoči:

OTROCI

Cleveland, O., 25. feb. 1946.

V BLAG SPOM...

DRUGE OBLETNICE SMRTI LJULBJENE IN NEPOZA... MATERE

Agnes Ros...

ki je v Bogu za vedno zap... dne 24. februarja 194...

Zdaj bivaš vrh višave ... kjer ni mraku, kjer ni ... resnice sonce ne stemni, tam sonce sreče ti ne ...

Žalujoči:

OTROCI

Cleveland, O., 25. feb. 1946.

V BLAG SPOMIN

DRUGE OBLETNICE SMRTI NAD VSE LJUBLJENE SOPROGE IN SKRBNE MATERE

Mary Tomazin

ki je nas za vedno zapustila in se ločila od svojih dragih dne 25. februarja 1944.

Dve leti draga soproga in mati
že več ne čuje se Tvoj glas,
da bi nauke in nasvete nam dajala,
kar si nam jih nekdaj.

Zdaj počivaš v zemlji hladni,
naj sladke bodo sanje v Bogu tam,
da se vidimo v nebesih,
izprosi predraga milost nam.

Žalujoči ostali:

JOSEPH TOMAZIN, soprog;
HČERE, SINOVI:
ZETJE, SINAHA, VNUKA IN VNUKINJA.

Cleveland, O. 25. februarja 1946.